

nog in 1865 met waardering over Heldrings werk in Zetten verteld.³¹ Beiden hadden een hekel aan mensen die niet werken wilden, leidden evangelisten op, zagen de mens geheiligd in Christus en wilden hem dat doen weten. Beiden verlieten het 'Nut' omdat het te weinig heil predikte en legden de nadruk op de noodzaak van en mogelijkheid tot bekering, vanuit de verzoening met God in Kruis en Opstanding van Christus.

Maar er waren verschillen. De Liefde heeft zich nooit bij de Hervormde Kerk willen aansluiten, al zou hem dat wijde deuren geopend hebben. Liever heeft hij zich in 1849 in Amsterdam laten herdopen door de Engelse baptist Millard. Voor een kerkelijk verband vergenoegde hij zich met een gemeente die 'vrij' en 'evangelisch' was. De Liefde bleef levenslang 'separatist', dat wilde zeggen: een vreemde eend in de bijt, de indruk wekkend een lastpak te zijn. Altijd heeft hij vrijheid van mensenbanden voorgestaan, hij maalde om stand noch staat, verkondigde al in 1848 dat hij niet deugde voor dominee en evangelist wilde zijn, trad daarbij met alle vrijmoedigheid op tegen wie ook, al was het Koning Willem III. Die moest maar ouderling worden als hij de door hem bijgewoonde kerkdienst vóór de predikant verlaten wilde, oordeelde De Liefde. De Liefde kwam tot de overtuiging dat de enig ware kerk een afgescheiden gemeente is die leeft, met missionaire doelstelling en élan, gevoed door Gods Geest. Toen op een vergadering der 'Christelijke Vrienden' werd opgemerkt dat men voorzichtig moest zijn bij het beginnen van zendingswerk op Java, omdat anders een stroom van Engelsen verwacht kon worden, meende De Liefde dat deze mening ingegeven was door (verkapt) financieel belang. Hij constateerde beduchtheid dat de gelden die de schatkist jaarlijks uit de overzeese bezittingen trok, zouden verminderen. 'Ik meende dat de 10 miljoen zielen nog wat meer waard waren dan 10 miljoen guldens. De voorzichtigheid is zonder twijfel eene deugd van den Heiligen Geest, maar de Heilige Geest heeft ook nog andere deugden die door de kinderen der wereld als onvoorzichtigheid uitgekreten worden. Toen Petrus in het geloof buiten boord klom en op zee ging wandelen, was hij zeker hoogst onvoorzigtig in de oogen van menigeen zijner scheepsgenooten, doch de Heer Jezus heeft hem niet wegens zijne onvoorzichtigheid, maar wegens zijne vreesachtigheid berispt'.³²

Men kan de hervormde vrienden verwijten dat zij deze begaafde mens naar overzee hebben laten gaan, maar toegegeven moet worden, dat hij het er naar gemaakt heeft. Al op 16 maart 1845 schreef hij aan J.E. Feisser, die het baptisme in Nederland bracht: 'Het gemoedelijke kan

31. 'Pastor Heldring's work' (anon.), in: *The British Messenger*, april 1863, 40-41; 'Pastor Heldring', in *SM*, 1865, 321-325.

32. *Volksmagazijn voor Burger en Boer*, II (1853), 5.